

Opdrachtgever:
Provincie Noord Brabant

Verkenning Kwartiermaker PACT

Arnhem, 27 maart 2024 | Kenmerk: 24009.2

Voorwoord

In opdracht van de Provincie Noord-Brabant is de verkenning naar de rol van kwartiermaker voor het PACT Brabant (vanaf nu: PACT) uitgevoerd. Het resultaat van deze verkenning is terug te vinden in deze korte notitie.

In de arbeidsmarktregio's komen sociale en economische vraagstukken samen die vragen om een integrale aanpak. Deze overstijgt soms de regio en daarmee is samenwerking noodzaak.

In de arbeidsmarktregio's werken sociale partners, lokale overheden en onderwijsinstellingen samen. Zij vormen bovenregionaal het PACT.

Het resultaat van de verkenning is dat het PACT voorziet in de gewenste samenwerking, waarbij de aandacht uit gaat naar het versterken van de arbeidsmarktregio's met het verkrijgen van Europese en landelijke middelen. De uitwisseling van kennis en ervaringen op relevante arbeidsmarktthema's draagt bij aan "samen maken wij Brabant". Het motto van het PACT.

Inhoud

1.	Aanleiding voor de verkenning	4
1.1	De Verkenning	4
1.2	Het PACT	4
1.3	De toegevoegde waarde van het PACT Noord Brabant	5
1.4	Vorm volgt inhoud	6
1.5	Structuur van het PACT Noord - Brabant	7
1.6	Rol kwartiermaker en ambtelijke ondersteuning	7
1.7	Afsluitend	8

1. Aanleiding voor de verkenning

De Provincie Noord-Brabant heeft KplusV gevraagd een verkenning uit te voeren naar de doorontwikkeling van het PACT. En in het bijzonder is de vraag gesteld naar de mogelijke invulling van de rol van kwartiermaker voor het PACT. De Provincie Noord-Brabant wil een helder beeld van wat er de komende periode nodig is voor het PACT om over een jaar sterk te functioneren, eventueel als entiteit indien dit wenselijk blijkt.

1.1 De Verkenning

Dit beknopte rapport gaat over de verkenning naar de doorontwikkeling van het PACT. De verkenning bestaat uit een aantal interviews, het bijwonen van een ambtelijke werk sessie (19 januari 2024) van het PACT en overlegmomenten met betrokken stakeholders. Deze overleggen hebben er voor gezorgd dat er een koppeling tot stand is gekomen van de uitkomsten van de verkenning en het ophalen van de inhoudelijke thema's bij betrokken partners van het PACT.

Beschreven wordt de bijdrage en de structuur van het PACT zoals die nu wordt ervaren door een aantal betrokkenen (zie daarvoor bijlage 1). Om vervolgens aan te geven wat de gewenste toegevoegde waarde en structuur van het PACT zou moeten zijn. En wat de rol van de kwartiermaker om dat te bewerkstelligen zou kunnen zijn.

De verkenning is uitgevoerd door Martijn Sickenga | KplusV. Het concept van deze verkenning is op 26 maart 2024 besproken in het Uitvoerend (ambtelijk) PACT overleg. Opmerkingen zijn verwerkt in deze versie 2.0

1.2 Het PACT

PACT is een overlegplatform waarin samen wordt gewerkt tussen **werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties, Arbeidsmarktregio's, UWV Werkbedrijf en kennisinstellingen**. Het doel is om de arbeidsproblematiek in Noord-Brabant op te verbeteren en op te lossen.

Het is een overlegvorm waar in het land met belangstelling en nieuwsgierigheid naar wordt gekeken. Trots is men in Brabant op het PACT, vooral bij aanvang van corona heeft het PACT door snel te schakelen mooie successen weten te behalen. Het scholingsplatform en -fonds BrabantLeert is daar een voorbeeld van.

PACT is opgericht in 1998 door Provincie Noord-Brabant. In 2021 zijn door de Pact leden drie thema's vastgesteld waarop de PACT zich richt: - internationale medewerkers, - jong talent en - leven lang ontwikkelen. De drie thema's zijn verder uitgewerkt en vormen de basis voor de Pactagenda. Lars van der Hoorn (voorzitter VNO-NCW kring Eindhoven-Brabant-Zeeland) en Huib van Olden (oud-wethouder Den Bosch) zijn toen opgestaan als duo-voorzitter om het proces naar het nieuwe Pact verder vorm te geven.

Op 1 september 2023 verscheen het bestuursakkoord 2023 – 2027: "Samen maken we Brabant!". Dit bestuursakkoord is één van de beleidsdocumenten waar het Pact zich toe verhoudt.

In de afgelopen tijd wordt duidelijker dat het PACT zoekend is naar de inhoud en de vorm. In het volgende hoofdstuk wordt hierbij stilgestaan.

1.3 Het PACT in de huidige situatie (begin 2024).

In de verkenning komt het volgende beeld over de huidige situatie van het PACT naar voren:

1. Er is geen eenduidig beeld over de meerwaarde van het PACT: 'Waar zijn wij van?' Hiervoor zijn vaak veel woorden nodig.
2. Het speelveld is complex. Er wordt (al) veel overlegd (bijv. overlegtafels en arbeidsmarktregio's) ?!
3. Van wie is het PACT? En wat is dan de bijdrage van een ieder aan het PACT? "Doen we een kastelenberaad, of willen we bouwen?"

Zonder compleet te willen zijn worden bovenstaande punten door een ieder genoemd in de interviews. Ook zijn deze punten aan de orde gekomen in het uitvoerend (ambtelijk) PACT-overleg op 19 februari 2024.

Zo verliest het PACT betrokkenheid en lekt er energie weg. Tegelijkertijd wordt de noodzaak tot een bovenregionale aanpak genoemd. Ook dat het PACT een landelijk voorbeeld is waar wij in Brabant **trots** op mogen zijn! Het PACT sluit aan bij wie wij zijn en belangrijk vinden. Namelijk met ons allemaal de mouwen opstropen en doen.

Voldoende aanleiding om stil te staan bij de gewenste situatie van het PACT.

1.4 De toegevoegde waarde van het PACT Noord Brabant

De vijf **maatschappelijke opgaven** voor Noord-Brabant zijn: Gezonde & Veilige Leefomgeving, Energietransitie, Klimaatproof Brabant, Duurzame verstedelijking, Vitaal platteland en mobiliteit en Duurzame en concurrerende economie. Deze opgaven hebben impact op bovenregionale uitdagingen waar de arbeidsmarkt voor staat.

Een voorbeeld van de grote uitdagingen op de arbeidsmarkt is bijvoorbeeld de mismatch en de toenemende krapte op de arbeidsmarkt. Voor de professionals in de arbeidsmarkt regio's van Noord-Brabant is dit dagelijkse kost. Voor Bestuurders is het de uitdaging om daar waar nodig elkaar op te zoeken en te versterken om richtinggevend te kunnen zijn in de antwoorden op deze opgaven.

Het PACT is van ons allemaal! Dat vormt het uitgangspunt. De wil en de noodzaak om bovenregionaal samen te werken aan bovenstaande uitdagingen wordt breed onderschreven. De toegevoegde waarde van het PACT-Brabant wordt vooral toegeschreven aan:

1. Een antwoord kunnen hebben op de **maatschappelijke opgaven** in Brabant. De transities op de arbeidsmarkt vragen om het verbinden van de brede welvaart aan economische vraagstukken. Met elkaar, samen werken aan bovenregionale oplossingen.
2. Boven regionale samenwerking krijgt meerwaarde door te **doen**. Kijk bijvoorbeeld naar BrabantLeert en het Brabant breed onderzoek Jeugd. Praten over draagt daar minder toe bij.
3. Er zijn **financieringsmogelijkheden** die gekoppeld zijn aan het organiseren van het antwoord op de maatschappelijke opgaven. Voorbeelden daarvan zijn de Gouden Poort, Nationaal Groeifonds (o.a. HCA-ICT), ESF+, EFRO, ed. Deze mogelijkheden kunnen door het PACT-Brabant getraceerd en opgepakt worden. Daarmee kan een belangrijke multiplier ontstaan ook voor bestaande financiële middelen uit de regio. Denk aan provinciale, gemeentelijke en/of O&O middelen. En aan in-kind bijdragen, bijvoorbeeld vanuit het onderwijs.

4. Het **kennen van elkaar** draagt bij aan de verbinding die noodzakelijk is als antwoord op de uitdagingen. Denk daarbij aan de uiteenlopende overlegstructuren in de provincie Noord-Brabant, zoals Brainport/ Rewin/ RWB/ Arbeidsmarktregio's/ KennisPact, SER, centrumgemeenten, etc.
5. Het PACT is een landelijk voorbeeld waar wij in Brabant **trots** op mogen zijn! Zo draagt het bij aan de gewenste lobby kracht.

De bovenstaande punten vormen met elkaar de toegevoegde waarde van het PACT - Brabant. In het volgende hoofdstuk wordt uitgewerkt hoe dit slim en efficiënt te organiseren.

1.5 Vorm volgt inhoud

Het PACT is ons antwoord in Brabant op de maatschappelijke opgaven waar de arbeidsmarkt voorstaat. Het verbindt de brede welvaart en economische thema's door het verwerven en verdelen van landelijke & Europese middelen. En het biedt de mogelijkheid om kennis en ervaringen uit de regio's te delen.

Er zijn thema's geformuleerd die van invloed zijn op de regionale arbeidsmarkt. Deze thema's beperken zich niet tot regio's en worden geladen vanuit de diverse actoren die betrokken zijn bij het PACT. Het gaat om de volgende thema's: - skills, - arbeidsmarktkrapte, - internationaal talent en, - een Leven Lang Ontwikkelen. In samenwerking met Nathalie Bank en Sien Rongen zijn de geactualiseerde themalijnen samengebracht met de uitkomst van deze verkenning naar de rol van het PACT en de bijdrage daaraan van de kwartiermaker.

Duidelijk is dat de inzet van alle betrokkenen gewenst is. En een bijdrage leveren in het **doen**. Dat vraagt om een efficiënte inrichting van het PACT. Aan de bestuurlijke PACT tafel worden besluiten genomen die de regio's versterken. Daarvoor is een goede voorbereiding gewenst. Het kan ook nodig zijn om in te spelen op kansen en mogelijkheden die zich voordoen. De flexibiliteit en de mogelijkheid om daar snel op in kunnen spelen is dan noodzakelijk.

Om verder invulling te geven aan de vorm van het PACT zijn een aantal aspecten van belang:

1. Het PACT werkt aan actuele thema's met korte termijn doelstellingen waarmee de lange termijn agenda uitgewerkt wordt;
2. Er kan een thema zijn wat eerst onderzocht (nadere analyse) moet worden, voordat er besloten wordt om voor concrete projecten de financiële middelen te verkrijgen;
3. Het PACT werkt samen om financiële middelen naar de Brabantse regio te brengen. Het PACT haalt jaarlijks minimaal 5 miljoen euro aan landelijke/ Europese middelen op voor projecten die de regio versterken;
4. Het PACT werkt samen en deelt relevante thema's in 4 uitvoerende werksessies met een opkomst van minimaal 80% van de deelnemers op jaarbasis;
5. Er zijn 80% van de bestuurders aan de PACT bestuurstafel op jaarbasis;
6. En de deelname van alle actoren aan de PACT tafels (de triple helix) is zichtbaar.

Bovenstaande aspecten worden vastgelegd in een document met werkafspraken en op basis van een jaarlijkse evaluatie mogelijk bijgestuurd. In het hierboven genoemde document kan ook aandacht worden besteed aan de penvoerder voor het doen van gezamenlijke aanvragen voor financiële middelen. Dit zou ook op termijn reden kunnen zijn om hiervoor een entiteit te realiseren.

Met de hierboven genoemde aspecten komt er een proces tot stand waar keuzes gemaakt moeten worden. Deze zullen aan de bestuurlijke PACT-tafel worden genomen. Zij vormen de basis voor de vertaling van de toegevoegde waarde van het PACT naar de structuur en de activiteiten van het PACT. En daarmee ook de rol van de kwartiermaker.

1.6 Structuur van het PACT Noord – Brabant

Op basis van de impact en daarmee de meerwaarde voor het PACT en de daaruit voortvloeiende aspecten zie ik de volgende contouren voor de vorm van het PACT-Brabant:

- Het PACT-Brabant is een **samenstelling** van **werkgeversorganisaties, werknemersorganisaties, Arbeidsmarktregio's, UWV Werkbedrijf en kennisinstellingen**. De drie O's; Overheden, Ondernemers, Onderwijs (denk ook aan Hoger Onderwijs) zijn vertegenwoordigd
- Er is een **Bestuurlijke tafel** van het PACT. Deze komt twee keer per jaar bijeen. Iedere betrokkene aan de Pact tafel heeft een bijdrage, die gekoppeld is aan de lange termijn agenda, met die verantwoordelijkheid komen ook verwachtingen. Het doel van dit overleg is om besluiten te nemen en vast te leggen;
- Een **Uitvoerende tafel** van het PACT. Deze komt twee keer per jaar bijeen ter voorbereiding op de bestuurlijke tafel. Aan deze tafel zoeken we nadrukkelijk naar balans, waar de verschillende belangen een evenwichtig draagvlak hebben ter voorbereiding op Bestuurlijke tafel van het PACT;
- De uitvoerende tafel wordt ook gevoed door de uitwerking van gekozen themalijnen;
- De **themalijnen** die door het PACT uitgewerkt worden voldoen aan een aantal kenmerken. Denk daarbij aan; - het is een thema wat ook bovenregionaal herkend wordt, - waar regionale middelen beschikbaar zijn en een bovenregionale aanpak kan leiden tot een multiplier effect door het gebruik van Europese en landelijke middelen, -
- En er is een **klein motorklok**. Deze bestaat uit de voorzitter van het PACT, 2 leden van de uitvoerende PACT- tafel en de kwartiermaker).

Met de voorgestelde aanpak voor het PACT-Brabant stel ik voor de rol van kwartiermaker voor het PACT als volgt in te vullen.

1.7 Rol kwartiermaker en ambtelijke ondersteuning

Om te komen tot de gewenste doorontwikkeling van het PACT zal er een kwartiermaker worden aangesteld door de provincie. De term kwartiermaker dekt niet geheel de lading. Voorgesteld wordt om het geen kwartiermaker te noemen maar **PACT regisseur**. De PACT regisseur krijgt de opdracht om:

1. Landelijke mogelijkheden te verkennen en door te vertalen naar het PACT;
2. Voorbereiden en aanwezig zijn bij de Bestuurlijke PACT-tafel;
3. Lid van het motorblok van het PACT;
4. Voorbereiden en uitvoeren van de Uitvoerende PACT-tafel;
5. Afstemming zoeken met de diverse themagroepen;
6. De verkenning uitvoeren naar de wenselijkheid van een eigen entiteit van het PACT;
7. De jaarlijkse evaluatie voor te bereiden en uit te voeren. En voorstellen te doen op basis van de realisatie van de gestelde doelstellingen van het PACT.

De secretaris van het PACT is betrokken bij de voorbereiding en de uitvoering van de diverse PACT tafels. De secretaris ondersteunt daarbij de voorzitter en de regisseur PACT van het PACT. Deze rol is nu belegd bij Wise Up. De Provincie Noord-Brabant heeft de voorkeur om de rol van secretaris en regisseur vanuit één organisatie te doen en mogelijk één persoon.

Separaat aan deze verkenning zal er een investeringsvoorstel worden gedaan voor de inzet van de regisseur. Het zal daarbij gaan over de inzet voor de duur van één jaar met de mogelijkheid om na de evaluatie te besluiten tot aanpassing en/of continuering van de inzet.

Deze verkenning wordt gedeeld en is besproken met de Uitvoerende PACT tafel op dinsdag 26 maart 2024. Op basis van input zal versie 2.0 op de Bestuurlijke PACT tafel op 8 april 2024 geagendeerd zijn. En zal daarna definitief worden aangeboden aan de Provincie Noord-Brabant als formeel opdrachtgever.

1.8 Afsluitend

De verkenning van het de huidige en het gewenste PACT levert een uitdagende opdracht op. Voor KplusV in het algemeen en voor ondergetekende in het bijzonder past het bijdragen aan het realiseren van een succesvol werkend netwerk. Het samenwerken aan een helder punt op de horizon wat gekenmerkt wordt door te doen. Om zo de regio te versterken in wat nodig is.

Dus niet praten en inventariseren om antwoorden te vinden op de uitdagingen. Het zijn de gezamenlijk geformuleerde uitdagingen als punt op de horizon waar aan de oplossingen gewerkt wordt.

Martijn Sickenga
27 maart 2024

Bijlage 1.

Lars van der Hoorn

Anne Deelen

Marjolein Schooleman

Rob Koolen

Marie Louise van Mook

Sien Rongen

Martijn van Gruijthuisen

Nathalie Bank

CONCEPT

Belangrijke vraagstukken schreeuwen om werkende oplossingen.

› **Wij ontwikkelen ze.**

Contactpersoon:

Martijn Sickenga
T +31 6-55128581

KplusV

T +31 26-3551355

info@kplusv.nl

www.kplusv.nl

Amsterdam • Arnhem • Rotterdam

Verschil zien, verschil maken

